

[Udenrigsministeren.]

Grænser, og i disse Lande har man da opstillet denne kunstige Fortolkning af Neutralitetspligterne, hvorefter disse Neutralitetspligter, Forpligtelsen til at opvæde som rigtig upartisk neutral, til syvende og sidst skulde føre til, at man var forpligtet til at gaa ind i Krigen. Denne i sig selv fornufæstridige Fortolkning har man i visse Lande benyttet som Begrundelse for sine militære Teorier.

Forholdet er jo dette, at man ligesom instinktmæssig gaar ud fra som det givne, at der nødvendigvis skal opretholdes et Militærvæsen nogenlunde af det Omfang, som man en Gang har, og naar eet Grundlag derfor, en Teori, som er bygget op som Begrundelse derfor, brister, saa skal man for enhver Pris finde en anden. Den danske Militærdiskussions Historie fra 1864 til denne Dag viser, i hvilken Grad man her har arbejdet, snart med en uholdbar Teori, for derefter at lade denne afløse af en ny, uholdbar Teori, stadig søgende nye Systemer for at bevise det, som skal bevises, uden at man i Virkeligheden havde noget rimeligt Grundlag derfor.

Og saaledes er man da ogsaa, efter at enhver Tro paa et Forsvar for Danmarks Selvstændighed er opgivet, kommet til Forestillingen om, at vi skal slaas først og fremmest af Hensyn til nogle formentlige Forpligtelser, som vi skulde have overfor andre Stater, der ligger i Krig med hinanden. Men paa dette Punkt sagde saa det ærede Medlem — og det maa jeg tilstaa undrede mig noget —, at de delegerede derved, som hørte Statsministerens Ord, herefter maatte kunne gaa ud fra det, som nu var det ærede Medlems Opfattelse, og som han troede ogsaa var deres, at det betød ingenting, at de i Forvejen havde faaet at vide og meget nøje angivet paa Tryk, hvorledes den danske Regering, som fremsatte disse Tanker derved, opfattede de paagældende Konventioner.

Jeg ser nu ikke rettere end, at naar dette er klarlagt paa hvert eneste Punkt saa tydeligt som overhovedet muligt for alle de paagældende, der har haft al Underretning derom, og de saa ikke gør mindste Indvending, ja, saa betyder det, at de har taget disse Udtalelser til Efterretning. Disse Udtalelser hørtes jo med fuldkommen Viden om Rækkevidden af de paagældende Ord om, at den danske Regering tillagde dem en ganske bestemt Betydning, der var udviklet i de Redegørelser, som var tilstillet de paagældende, i denne Sag virkelig interesserede.

Med Hensyn til Haagerkonventionerne saa havde det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen et virkelig pudsigt Paafund, nemlig dette, at vor Opfattelse af disse Konventioners Betydning skulde være svækket derved, at jeg i sin Tid i den interparlamentariske Union havde stillet nogle Ændringsforslag som Ordfører for et af denne Unions nedsat Udvalg til Behandling deraf. Jeg erkender, at jeg har et væsentligt Ansvar for, at de paagældende Ændringsforslag blev stillet. Men det ærede Medlem vil vel ikke være i Tvivl om, med hvilken Begrundelse de blev stillet, for denne Begrundelse forelaa meget klart udtalt, baade i Rapporten fra Udvalget og i Forelæggelsestalen fra min Side som Ordfører. Begrundelsen var denne: Haagerkonventionernes i og for sig klare Ord bliver i visse Lande misbrugt som Agitationsmiddel for Militærvæsenet. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, om vi med dette Misbrug for Øje opnaar en Ændring af dem, saaledes at man derigennem kan vise dette Misbrug tilbage og gøre Fortsættelse deraf umulig. Det var det, der skete ved den Lejlighed. De Forslag til Imødegaelse af Misbrugene, som fra vor Side, det samlede Udvalgs Side, blev stillet, fandt under Forhandlingen en lille bitte Smule Modsigelse, væsentlig, ja næsten udelukkende, fra to danske Højremænd, der deltog i de paagældende Forhandlinger — paa det Tidspunkt havde man Lov at kalde dem Højremænd; det var, før det ærede Parti fik Navn af det konservative Folkeparti. Men Forslagene var Udtryk for den alment herskende Stemning indenfor den interparlamentariske Union paa det givne Tidspunkt. Saa siger imidlertid det ærede Medlem: men de blev jo ikke gennemført, Haagerkonventionerne blev ikke ændret. Nej, den interparlamentariske Union havde ingen Magt til at skrive Konventioner om. Tanken var jo den Gang, at der skulde have været en tredie Haagerkonference, som skulde have taget saavel de paagældende Konventioner som andre Konventioner op til Gennemgang. Men før denne Haagerkonference fandt Sted, kom jo Krigen, og Følgen deraf blev, at der ingen saadan Konference blev afholdt, der kunde komme til at staa overfor dette Spørgsmaal. Og efter Krigen vendte man jo ikke tilbage til Drøftelsen af Haagerkonventionerne, og det hænger sammen med et Forhold, som det ærede Medlem Hr. Holger Andersen med Rette har peget paa: at der efter Krigen og efter Folkeforbundets Oprettelse utvivlsomt er en svindende Interesse for Haagerkonventionerne. De eneste